

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.411.002.04.2022

Pani
Maja Surowicz-Biłyj
Prezes Zarządu
Fundacji Onkologicznej Rakiety
Al. Rzeczypospolitej 2 lok. U-2
02-972 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

D/22/504 Realizacja programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz wybrane organizacje pozarządowe

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja Onkologiczna Rakiety (dalej: Fundacja) Al. Rzeczypospolitej 2 lok. U-2, 02-972 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maja Surowicz-Biłyj, Prezes Zarządu Fundacji, od 13 marca 2012 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawidłowość przygotowania i wykonania zadania publicznego określonego w umowie. 2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ocena metod ich pomiaru.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2022
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontroler	Sylwia Płuszczyńska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/72/2022 z 28 listopada 2022 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli t. 1 str. 1)</p>

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Fundacja w sposób należyty zrealizowała zadania publiczne w ramach programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025 – edycja 2021, na które otrzymała z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej³ dotacje w wysokości 244 025,25 zł – projekt pt. „E-samodzielność” w ramach priorytetu III. Włączenie cyfrowe oraz 164 275 zł – projekt pt. „Śląska Pepiniera” w ramach priorytetu IV. Przygotowanie do starości. Zakres przedmiotowy dotowanych projektów został zrealizowany stosownie do harmonogramów oraz kosztorysów projektów. Fundacja posiadała poprawnie prowadzoną, wyodrębnioną ewidencję księgową wydatków związanych z dotowanymi zadaniami publicznymi, a także terminowo przedstawiła sprawozdania końcowe z realizacji zadania publicznego⁴ z ich wykonania. W toku kontroli stwierdzono, że błędne wskazanie przez Fundację wartości faktur w złożonym do Ministerstwa sprawozdaniu końcowym z realizacji projektu pt. „E-samodzielność” doprowadziło do zwrotu niewykorzystanej części dotacji w niepełnej kwocie (zwrot pomniejszono o 1 118,07 zł). Natomiast w rozliczeniu projektu pt. „Śląska Pepiniera” Fundacja błędnie wskazała faktyczne wykonanie zadania publicznego z otrzymanej dotacji, a także wysokość przekazanego wkładu własnego finansowego, tym samym nie zachowując zadeklarowanej proporcji wkładu własnego (finansowego) względem wydatkowanej dotacji. Rozliczając projekt pt. „E-samodzielność” Fundacja nie wypełniła również obowiązku do złożenia obligatoryjnej ankiety monitorującej realizację dotowanego zadania publicznego. Ponadto w ramach obu kontrolowanych projektów stwierdzono niezgodne z Regulaminem Otwartego Konkursu w ramach

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: Ministerstwo.

⁴ Dalej: sprawozdanie końcowe.

programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025 – edycja 2021⁵ opisy dowodów księgowych.

W ocenie NIK, w związku ze stwierdzonymi w toku kontroli nieprawidłowościami, Fundacja w trakcie realizacji projektu nie w pełni przestrzegała określonych w umowie z Ministerstwem zasad wykorzystania przyznanych dotacji oraz postanowień przyjętych w regulaminie konkursu.

Należy zauważyć, że pomimo stwierdzonych nieprawidłowości w trakcie realizacji dotowanych projektów, działania podjęte przez Fundację w 2021 r. przyczyniły się do osiągnięcia założonych w dokumentacji projektowej celów w zakresie podniesienia kompetencji cyfrowych seniorów, a także zawiązania trwałych relacji międzypokoleniowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość przygotowania i wykonania zadania publicznego określonego w umowie

Opis stanu faktycznego

1.1. Fundacja została ustanowiona aktem notarialnym z 2 listopada 2011 r. Fundacja została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego 13 marca 2012 r.⁷. Celem Fundacji jest m.in.: pomoc społeczna, działalność charytatywna, ochrona i promocja zdrowia, kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji⁸.

(akta kontroli t. 1 str. 4-14, 16-27, 75-89)

Fundacja brała udział w edycji 2021 Otwartego konkursu ofert w ramach programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025⁹, zorganizowanego przez Ministerstwo. W ramach ww. konkursu Fundacja zrealizowała dwa zadania publiczne¹⁰ pt. „E-samodzielność” oraz pt. „Śląska Pepiniera”.

Projekt pt. „E-samodzielność”.

Fundacja złożyła ofertę realizacji zadania publicznego¹¹ (w ramach priorytetu III. Włączenie cyfrowe) 25 marca 2021 r., tj. w terminie określonym w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert.

Ministerstwo dokonało oceny merytorycznej oferty złożonej przez Fundację, przyznając 201 z 210 punktów możliwych do uzyskania. W zestawieniu (rankingu) ofert zakwalifikowanych do dofinansowania, zatwierdzona kwota dotacji przyznanej Fundacji wynosiła 244 025,25 zł. Fundacja 10 sierpnia 2021 r., zgodnie z rankingiem ofert dostosowała kosztorys i harmonogram, korygując łączną kwotę dotacji i wkładu

⁵ Dalej: regulamin konkursu.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ 26 lutego 2021 r. zmianie uległa nazwa podmiotu z Fundacja „Znajdź Pomoc” na Fundacja Onkologiczna Rakiety.

⁸ Cele i zasady działania Fundacji zostały określone w § 5 statutu Fundacji.

⁹ Dalej: konkurs.

¹⁰ Oferty zostały złożone zgodnie z regulaminem konkursu (Część A, Rozdział II, pkt 1), tj. oddziały terenowe, które nie posiadają osobowości prawnej, mogą składać oferty w ramach konkursu, po uzyskaniu zgody zarządu głównego centralnej organizacji w postaci pełnomocnictwa szczególnego do działania w ramach konkursu, w imieniu tej jednostki. Jednostka terenowa, nieposiadająca osobowości prawnej musi być wpisana w KRS centralnej organizacji. Złożenie oferty przez oddział terenowy nieposiadający osobowości prawnej nie wyczerpuje limitu jednej oferty jednostki macierzystej (zarządu głównego), o ile ich siedziby znajdują się w odrębnych województwach. I tak: projekt pt. „E-samodzielność” był realizowany przez zarząd główny Fundacji, natomiast projekt pt. „Śląska Pepiniera” przez oddział terenowy Fundacji.

¹¹ Dalej: oferta.

własnego z 272 055 zł¹² na 271 665 zł¹³, tym samym zwiększając wkład własny finansowy, a zmniejszając wkład własny osobowy. Oferta zawierała m.in.: określenie miejsca realizacji zadania, grupę docelową, opis poszczególnych działań w zakresie realizacji zadania, harmonogram w podziale na działania, a także opis zakładanych rezultatów. Opis działań merytorycznych zawarty w ofercie był spójny zarówno z harmonogramem jak i kosztorysem. Oferta spełniała warunki i wymagania, a także zawierała załączniki określone w regulaminie konkursu (Część A, Rozdział IV, pkt 2-4). Zgodnie z regulaminem konkursu, oferty zostały złożone w wersji elektronicznej za pośrednictwem Generators Ofert¹⁴.

W dostosowanej ofercie przedstawiono szczegółowy kosztorys projektu opiewający na kwotę 271 665 zł, pokryty w 89,93% z wnioskowanej dotacji. Na poszczególne działania (koszty merytoryczne) zaplanowano łącznie 246 640 zł, w tym 11 750 zł w ramach wkładu własnego: osobowego – 8 250 zł; finansowego – 3 500 zł. Natomiast na pokrycie kosztów administracyjnych zaplanowano łącznie 25 025 zł, w tym 15 889,75 zł w ramach wkładu własnego: osobowego – 4 875 zł i 11 014,75 zł finansowego (wynagrodzenie koordynatora projektu – 4 875 zł; koszty biurowy związane z realizacją projektu – 4 200 zł; wynagrodzenie pracownika ds. komunikacji i organizacji aspektów realizacji kursów i webinaru – 7 250 zł; obsługa finansowo-księgowa projektu – 8 700 zł).

(akta kontroli t. 1 str. 204, 208, 216-258)

Celem projektu pt. „E-samodzielność” było nabycie nowych i/lub podniesienie posiadanych umiejętności w zakresie kompetencji cyfrowych, w tym przede wszystkim z obsługi komputera, smartfonu, tabletu oraz korzystania z nowoczesnych narzędzi i technologii, dla 90 osób powyżej 60 roku życia z aglomeracji warszawskiej i dawnego Górnośląskiego Związku Metropolitalnego¹⁵.

Zakres merytoryczny projektu obejmował kursy¹⁶ w ramach trzech modułów, tj.:

MODUŁ I – Obsługa narzędzi komputer / telefon / tablet dla początkujących przewidywał dwa kursy, tj. Komputer / laptop / tablet dla początkujących i Smartfon / telefon komórkowy dla początkujących (każdorazowo w wymiarze 16 godzin).

MODUŁ II – Wprowadzenie do Internetu dla początkujących i średnio zaawansowanych przewidywał jeden kurs, tj. Wprowadzenie do Internetu dla początkujących i średnio zaawansowanych (każdorazowo w wymiarze 10 godzin).

MODUŁ III – Internet dla zaawansowanych przewidywał siedem kursów, tj. E-Bankowość; E-zdrowie; E-usługi; Media społecznościowe; E-administracja i E-obywatel; Rozrywka w Internecie; E-turystyka (każdorazowo w wymiarze 10 godzin).

W ramach dotowanego zadania publicznego zaplanowano dwa webinary pt. „Pułapki Internetu – bezpieczeństwo w wersji codziennej”, a także dyżur prawnika w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa danych w wymiarze 18 godzin, od lipca do grudnia w formie stacjonarnej i/lub zdalnej.

W ramach projektu przewidziano również zakup licencji antywirusowych (60 szt.) i kart SIM z Internetem mobilnym (45 szt.) do nieodpłatnego udostępnienia zainteresowanym beneficjentom ostatecznym.

(akta kontroli t. 1 str. 238-258)

Na podstawie zaakceptowanej oferty, 27 sierpnia 2021 r. Minister Rodziny i Polityki Społecznej (Zleceniodawca), na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia

¹² Wnioskowana dotacja – 246 405 zł, wkład własny 25 650 zł (osobowy – 17 750 zł; finansowy – 7 900 zł).

¹³ Wnioskowana dotacja – 244 025,25 zł, wkład własny 27 639,75 zł (osobowy – 13 125 zł; finansowy – 14 514,75 zł).

¹⁴ Generator Ofert jest dostępny na stronie internetowej <https://das.mrips.gov.pl/>.

¹⁵ Kursy odbywały się w Chorzowie, Katowicach oraz Warszawie.

¹⁶ Beneficjenci ostateczni mogli skorzystać z minimum dwóch a maksymalnie z siedmiu oferowanych kursów.

2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹⁷, zawarł z Fundacją umowę o realizację zadania publicznego¹⁸. Termin realizacji projektu i poniesienia na jego realizację wydatków ustalono od 17 maja 2021 r. do 17 grudnia 2021 r. Zleceniodawca zobowiązał się do przekazania na realizację zadania publicznego środków finansowych w wysokości 244 025,25 zł, które 2 września 2021 r. zostały przekazane na wskazany w umowie wyodrębniony rachunek bankowy Fundacji.

(akta kontroli t. 1 str. 208, 210-211, 261-273)

W trakcie realizacji projektu Fundacja nie została wezwana do złożenia sprawozdania częściowego z realizacji zadania publicznego. Sprawozdanie końcowe zostało złożone przez Fundację do Ministerstwa 13 stycznia 2022 r., tj. w terminie określonym w regulaminie konkursu. W złożonym sprawozdaniu końcowym Fundacja wskazała, że wydatkowała 180 453,90 zł. Tym samym, zgodnie z § 10 ust. 2 umowy, zwróciła do Ministerstwa, na wskazany w tym dokumencie rachunek bankowy, kwotę w wysokości 63 571,35 zł. Ministerstwo dokonało akceptacji ww. sprawozdania końcowego 20 lutego 2022 r. Przedłożone przez Fundację sprawozdanie końcowe było zgodne ze wzorem określonym w regulaminie konkursu, stanowiącym załącznik nr 9.

(akta kontroli t. 1 str. 213, 276-281)

Fundacja po zakończeniu realizacji projektu pt. „E-samodzielność” nie przekazała do Ministerstwa wypełnionej ankiety monitorującej realizację dotowanego zadania publicznego. Szczegółowy opis znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 1 str. 157, 274)

W trakcie kontroli NIK, ustalono, że Fundacja w złożonym do Ministerstwa sprawozdaniu końcowym błędnie wskazała wartość wydatkowanej dotacji. W konsekwencji Fundacja nie zwróciła do Ministerstwa niewykorzystanej kwoty dotacji w łącznej wysokości 1 118,07 zł. Szczegółowy opis znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 1 str. 157, 276-281)

Fundacja wykonała wszystkie działania merytoryczne wyszczególnione w ofercie zgodnie z postanowieniami umowy i regulaminu konkursu. Realizacja działań została w wiarygodny sposób udokumentowana¹⁹ i potwierdzona w dokumentacji finansowo-księgowej, a także wykazana w sprawozdaniu końcowym. Fundacja prowadziła listy obecności beneficjentów ostatecznych na wszystkich oferowanych w ramach projektu działaniach, a w przypadku rozdysponowania licencji programu antywirusowego oraz kart SIM z Internetem mobilnym, uczestnicy projektu każdorazowo potwierdzali ich odbiór własnoręcznym podpisem.

(akta kontroli t. 1 str. 537-705; t. 2 str. 706-759, 779-854; t. 3 str. 1594-1605)

Projekt pt. „Śląska Pepiniera”.

Oddział terenowy Fundacji, tj. Oddział Katowice, złożył ofertę (w ramach priorytetu IV. Przygotowanie do starości) 26 marca 2021 r., tj. w terminie określonym w ogłoszeniu konkursie.

Ministerstwo dokonało oceny merytorycznej oferty złożonej przez Fundację, przyznając 188 z 210 punktów możliwych do uzyskania. W zestawieniu (rankingu) ofert zakwalifikowanych do dofinansowania, zatwierdzona kwota dotacji przyznanej Fundacji wynosiła 164 275 zł, tj. całość wnioskowanej kwoty. Fundacja 9 września 2021 r. skorygowała jednostki miary oraz uszczegółowiła wskazane w karcie oceny merytorycznej pozycje kosztorysu, a także składowe kwoty dotacji i wkładu

¹⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, ze zm., dalej: uodppw.

¹⁸ Nr 2222/2021/AKTYWNI+.

¹⁹ Fundacja dokonywała weryfikacji ukończenia przez beneficjentów ostatecznych 60 roku życia na podstawie składanych przez nich formularzy rekrutacyjnych w trakcie realizacji projektu.

własnego²⁰ przewidziane w kosztorysie i harmonogramie, tym samym zmniejszając wkład własny (zarówno finansowy, jak i osobowy). Oferta zawierała m.in.: określenie miejsca realizacji zadania, grupę docelową, opis poszczególnych działań w zakresie realizacji zadania, harmonogram w podziale na działania, a także opis zakładanych rezultatów. Opis działań merytorycznych zawarty w ofercie był spójny zarówno z harmonogramem jak i kosztorysem. Oferta spełniała warunki i wymagania, a także zawierała załączniki określone w regulaminie konkursu (Część A, Rozdział IV, pkt 2-4). Zgodnie z regulaminem konkursu, oferty zostały złożone w wersji elektronicznej za pośrednictwem Generатора Ofert.

W skorygowanej ofercie przedstawiono szczegółowy kosztorys projektu opiewający na kwotę 198 000 zł, pokryty w 82,97% z wnioskowanej dotacji. Na poszczególne działania (koszty merytoryczne) zaplanowano łącznie 182 550 zł, w tym 20 375 zł w ramach wkładu własnego: osobowego – 8 375 zł; finansowego – 12 000 zł. Natomiast na pokrycie kosztów administracyjnych zaplanowano łącznie 15 450 zł, w tym 13 350 zł w ramach wkładu własnego: osobowego – 11 250 zł i 2 100 zł finansowego (wynagrodzenie koordynatora projektu – 11 250 zł; obsługa finansowo-księgową projektu – 2 100 zł; koszty biurowe związane z realizacją projektu – 2 100 zł).

(akta kontroli t. 2 str. 855-891)

Celem projektu pt. „Śląska Pepiniera” było stworzenie przestrzeni dotyczącej integracji lokalnej społeczności przy udziale działań kulturalnych, ekologicznych oraz wolontaryjnych w oparciu o ideę współpracy międzypokoleniowej.

Projekt zakładał zmianę wizerunku seniorów w lokalnych społecznościach przez aktywny współudział w twórczych działaniach w trzech strefach. Każda ze stref przewidywała zakwalifikowanie 30 beneficjentów ostatecznych zamieszkujących Górnośląski Związek Metropolitalny²¹ oraz sześciu przedstawicieli lokalnej społeczności. Zaplanowano udział 12-osobowych grup w trzech blokach tematycznych warsztatów w następujących strefach, tj.:

- 1) **Strefa Ogrodu Społecznego:** blok integracyjny (1) – trzy warsztaty trwające po cztery godziny z trenerem społecznym, których celem była integracja grupy oraz wypracowanie zasad pracy związanych z budową Strefy Ogrodu Społecznego; blok edukacyjny (2) – trzy warsztaty trwające po cztery godziny ze specjalistą ds. ogrodnictwa, których celem było przekazanie wiedzy dotyczącej prawidłowej uprawy roślin; blok warsztatowy (3) – trzy warsztaty trwające po cztery godziny ze specjalistami ds. recyklingu, edukacji ekologicznej oraz tworzenia miejskich ogrodów. Planowano, że po zakończeniu warsztatów uczestnicy mieli brać dalszy udział w cotygodniowych spotkaniach twórczych na terenie Strefy Ogrodu Społecznego, przygotowując się do finału projektu, w ramach którego wyhodowane rośliny miały zostać przekazane chorym onkologicznie spędzającym Święta Bożego Narodzenia w szpitalach.
- 2) **Strefa Twórczych Ochotników:** blok integracyjny (1) – trzy warsztaty trwające po cztery godziny z trenerem społecznym, których celem była integracja grupy oraz wypracowanie zasad pracy związanych z budową Strefy Twórczych Ochotników; blok edukacyjny (2) – trzy warsztaty trwające po cztery godziny ze specjalistą ds. wolontariatu, których celem było przekazanie wiedzy dotyczącej skutecznego wsparcia chorych onkologicznie; blok wsparcia (3) – trzy warsztaty trwające po cztery godziny z terapeutą w zakresie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Zaplanowano, że po zakończeniu warsztatów uczestnicy mieli brać udział w cotygodniowych spotkaniach twórczych,

²⁰ Wnioskowana dotacja – 164 275 zł, zmieniono wkład własny z 37 900 zł (osobowy – 20 500 zł; finansowy – 17 400 zł) na 33 725 zł (osobowy – 19 625 zł; finansowy – 14 100 zł).

²¹ Działania były realizowane na terenie Chorzowa, Katowic i Świętochłowic.

opracowując zakres merytoryczny Poradnika Skutecznego Wsparcia, stanowiącego przewodnik na rzecz chorych onkologicznie.

- 3) **Strefa Modnej Pepiniery:** blok integracyjny (1) – trzy warsztaty trwające po cztery godziny z trenerem społecznym, których celem była integracja grupy oraz wypracowanie zasad pracy związanej z budową Strefy Modnej Pepiniery; blok twórczy (2) – trzy warsztaty trwające po cztery godziny ze studentami sztuk pięknych, których celem było wypracowanie zasad tworzenia projektów odzieży odblaskowej; blok edukacyjny (3) – trzy warsztaty trwające po cztery godziny ze specjalistą ds. bezpieczeństwa na drodze w okresie jesienno-zimowym oraz zasad bezpiecznej pracy wolontaryjnej. Zaplanowano, że po zakończeniu warsztatów uczestnicy mieli brać udział w cotygodniowych spotkaniach twórczych, tworząc elementy odzieży odblaskowej na finałowy pokaz mody z udziałem seniorów.

Zgodnie z ofertą, efekt zrealizowanych działań miał zostać zaprezentowany w trakcie finału projektu, obejmującego: pokaz mody odblaskowej z udziałem beneficjentów ostatecznych i przedstawicieli lokalnej społeczności, wspólne zdobienie choinek w ozdoby stworzone przez uczestników Strefy Ogrodu Społecznego, wigilię w trybie zdalnym z chorymi onkologicznie, którzy Święta Bożego Narodzenia musieli spędzić w szpitalach, połączoną z wręczeniem roślin wyhodowanych przez uczestników Strefy Ogrodu Społecznego, a także przekazaniem Poradnika Skutecznego Wsparcia.

(akta kontroli t. 2 str. 874-891)

Na podstawie zaakceptowanej oferty, 16 września 2021 r. Minister Rodziny i Polityki Społecznej, na podstawie art. 16 ust. 1 uodppw, zawarł z Fundacją umowę o realizację zadania publicznego²². Termin realizacji projektu i poniesienia na jego realizację wydatków ustalono od 17 maja 2021 r. do 17 grudnia 2021 r. Zleceniodawca zobowiązał się do przekazania na realizację zadania publicznego środków finansowych w wysokości 164 275 zł, które 20 września 2021 r. zostały przekazane na wskazany w umowie wyodrębniony rachunek bankowy Fundacji.

(akta kontroli t. 1 str. 209-210, 211; t. 2 str. 893-905)

W trakcie realizacji projektu Fundacja nie została wezwana do złożenia sprawozdania częściowego z realizacji zadania publicznego. Sprawozdanie końcowe zostało złożone przez Fundację do Ministerstwa 14 stycznia 2022 r., tj. w terminie określonym w regulaminie konkursu. Natomiast 25 lutego 2022 r. Fundacja złożyła do Ministerstwa korektę sprawozdania końcowego. W złożonym sprawozdaniu końcowym Fundacja wskazała, że wydatkowała 146 408,38 zł. Tym samym, zgodnie z § 10 ust. 2 umowy, zwróciła do Ministerstwa na wskazany w tym dokumencie rachunek kwotę w wysokości 17 866,62 zł. Ministerstwo dokonało akceptacji ww. korekty sprawozdania końcowego 10 marca 2022 r. Przedłożone przez Fundację sprawozdanie końcowe było zgodne ze wzorem określonym w regulaminie konkursu, stanowiącym załącznik nr 9.

(akta kontroli t. 1 str. 214-215; t. 2 str. 907-914, t. 3 str. 1633)

Fundacja, zgodnie z złożonymi do Ministerstwa sprawozdaniem końcowym, błędnie wskazała wysokość wydatkowanej kwoty dotacji oraz zadeklarowanego wkładu własnego finansowego. Szczegółowy opis znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 1 str. 170-171, 276-281; t. 2 str. 907-914)

Fundacja wykonała wszystkie działania merytoryczne wyszczególnione w ofercie zgodnie z postanowieniami umowy i regulaminu konkursu. Realizacja działań została

²² Nr 4626/2021/AKTYWNI+.

w wiarygodny sposób udokumentowana²³ i potwierdzona w dokumentacji finansowo-księgowej, a także wykazana w sprawozdaniu końcowym. Fundacja prowadziła listy obecności beneficjentów ostatecznych na wszystkich oferowanych w ramach projektu działaniach.

(akta kontroli t 2 .str. 1217-1294; t. 3 str. 1332-1430)

1.2. Działalność Fundacji objęta dotacjami miała charakter nieodpłatny, zgodnie z art. 7 uodppw. Beneficjenci ostateczni nie ponosili żadnych opłat w związku z uczestnictwem w projektach pt. „E-samodzielność” oraz pt. „Śląska Pepiniera”. Z realizacji ww. projektów Fundacja nie uzyskała przychodu.

(akta kontroli t. 1. str. 118)

1.3. Zgodnie ze wzorem oferty, w pkt IV obu ofert wskazano opisy zespołów przewidzianych do realizacji dotowanych zadań publicznych, z określeniem poszczególnych funkcji, kwalifikacji czy doświadczenia kadry, tj. koordynatora projektu, obsługi księgowej oraz specjalistycznej kadry trenerskiej. Wszystkie osoby zatrudnione przy realizacji dotowanych zadań publicznych posiadały kwalifikacje oraz doświadczenie adekwatne do realizowanych działań. Osoby zaangażowane w realizację dotowanych projektów były formalnie związane z Fundacją lub zostały wyłonione na podstawie przeprowadzonego rozeznania rynku w trakcie realizacji dotowanych projektów.

(akta kontroli t. 1 str. 118, 154, 247-248, 415-469; t. 2 str. 881)

Poziom wynagrodzeń osobowych wypłacanych przy realizacji dotowanych projektów był zgodny z regulaminem konkursu (Część A, Rozdział III, pkt 6).

Fundacja na potrzeby realizacji zadania publicznego pt. „E-samodzielność” oddelegowała (w ramach obowiązujących umów o pracę) dwóch pracowników na łączną kwotę 26 850 zł²⁴, a także podpisała osiem umów cywilnoprawnych dotyczących²⁵:

- przeprowadzenia kursów rozwoju i doskonalenia kompetencji cyfrowych w kwocie 83 zł za każdą przepracowaną godzinę²⁶;
- przeprowadzenia porad i konsultacji prawnych w kwocie 120 zł za każdą przepracowaną godzinę w przypadku dyżurów stacjonarnych i 60 zł za każdą przepracowaną godzinę w przypadku dyżurów zdalnych²⁷;
- przeprowadzenia dwóch webinarów wraz z przygotowaniem materiałów edukacyjnych w kwocie 1 200 zł za przeprowadzenie jednego webinaru²⁸;
- wynajmu sal szkoleniowych w kwocie 36 zł oraz 37 zł za każdą godzinę udostępnienia sali szkoleniowej²⁹;
- zakupu artykułów spożywczych (catering) w kwocie 30 zł na uczestnika³⁰;
- udzielania porad / wskazówek / konsultacji dotyczących zainstalowania / aktywacji kart z Internetem mobilnym na urządzeniach własnych beneficjentów ostatecznych w kwocie 59 zł za każdą przepracowaną godzinę³¹.

Odbiory usług poświadczano w formie protokołu.

(akta kontroli t. 1 str. 153-156, 470-759; t. 3. 1635-1647)

²³ Fundacja dokonywała weryfikacji ukończenia przez beneficjentów ostatecznych 60 roku życia na podstawie składanych przez nich formularzy rekrutacyjnych w trakcie realizacji projektu.

²⁴ Oddelegowanie na okres pięciu miesięcy za kwotę 7 250 zł oraz na okres siedmiu miesięcy za kwotę 19 600 zł.

²⁵ We wszystkich przypadkach podano kwoty brutto.

²⁶ Wydatkowano łącznie kwotę 114 706 zł.

²⁷ Wydatkowano łącznie kwotę 1 260 zł.

²⁸ Wydatkowano łącznie kwotę 2 400 zł.

²⁹ Wydatkowano łącznie kwotę 11 034 zł.

³⁰ Wydatkowano łącznie kwotę 1 800 zł.

³¹ Wydatkowano łącznie kwotę 2 665 zł.

Fundacja wypełniła zobowiązanie, co do wkładu własnego³² w wysokości co najmniej 10% wartości otrzymanej dotacji. W ramach projektu pt. „E-samodzielność”, Fundacja w sprawozdaniu końcowym wykazała wartość kosztów pokrytych z wkładu własnego osobowego w ramach nieodpłatnej dobrowolnej pracy (wolontariatu), udokumentowanej na podstawie zawartych trzech porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontariackich w kwocie 8 250 zł, a także na podstawie jednego oświadczenia dotyczącego świadczonej pracy społecznej w kwocie 4 875 zł (w łącznej kwocie 13 125 zł, tj. 7,27% w stosunku do otrzymanej dotacji). Wartość kosztów pokrytych z wkładu osobowego nie została zawyżona³³.

(akta kontroli t. 2 str. 760-778, t. 3 str. 1634)

Natomiast na potrzeby realizacji zadania publicznego pt. „Śląska Pepiniera”, Fundacja oddelegowała (w ramach obowiązujących umów o pracę) trzech pracowników na łączną kwotę 18 500 zł³⁴, a także podpisała 14 umów cywilnoprawnych dotyczących³⁵:

- przeprowadzenia warsztatów w kwocie od 60 zł do 110 zł za każdą przepracowaną godzinę w zależności od rodzaju zajęć³⁶;
- wykonania projektu graficznego Poradnika Skutecznego Wsparcia w kwocie 40 zł za każdą stronę³⁷;
- organizacji i koordynacji pracy wolontariuszy w kwocie 50 zł za każdą przepracowaną godzinę³⁸;
- działań w zakresie promocji i informacji projektu w kwocie 45 zł za każdą przepracowaną godzinę³⁹;
- przeprowadzenia treningów społecznych w kwocie 70 zł za każdą przepracowaną godzinę⁴⁰;
- wynajmu sal szkoleniowych za kwotę 50 zł za każdą godzinę udostępnienia sali⁴¹.

Odbiory usług poświadczano w formie protokołu.

(akta kontroli t. 1 str. 162-165; t. 2 str. 1063-1216; t. 3 str. 1648-1655)

W ramach projektu pt. „Śląska Pepiniera”, Fundacja również wypełniła zobowiązanie, co do wkładu własnego w wysokości co najmniej 10% wartości otrzymanej dotacji. Fundacja w sprawozdaniu końcowym wykazała wartość kosztów pokrytych z wkładu własnego osobowego w ramach nieodpłatnej dobrowolnej pracy (wolontariatu), udokumentowanej na podstawie zawartych sześciu porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontariackich w kwocie 7 625 zł, a także na podstawie trzech oświadczeń dotyczących świadczonej pracy społecznej w kwocie 12 000 zł (w łącznej kwocie 19 625 zł, tj. 13,40% w stosunku do otrzymanej dotacji). Wartość kosztów pokrytych z wkładu osobowego również nie została zawyżona.

(akta kontroli t. 2 str. 1295-1331; t. 3 str. 1634)

1.4. Limity kosztów związanych z obsługą realizacji kontrolowanych zadań publicznych zostały zachowane⁴². Z otrzymanej dotacji dotyczącej projektu

³² Zgodnie z regulaminem konkursu (Część A, Rozdział III, pkt 5) za wkład własny uznaje się wkład finansowy lub wkład osobowy.

³³ Wartość pracy wolontariuszy skalkulowano według stawki wskazanej w regulaminie konkursu (Część A, Rozdział III, pkt 5) – 25 zł za godzinę pracy w przypadku nieskomplikowanych prac administracyjnych lub pomocniczych; 75 zł za godzinę pracy osób wykorzystujących posiadaną wiedzę specjalistyczną.

³⁴ Dwa oddelegowania od 16 września 2021 r. do 17 grudnia 2021 r. na kwotę 8 000 zł i 9 000 zł, a także jedno oddelegowanie na okres jednego miesiąca, tj. listopad 2021 r. na kwotę 1 500 zł.

³⁵ We wszystkich przypadkach oddano kwoty brutto.

³⁶ Wydatkowano łącznie kwotę 26 314 zł.

³⁷ Wydatkowano łącznie kwotę 4 000 zł.

³⁸ Wydatkowano łącznie kwotę 2 400 zł.

³⁹ Wydatkowano łącznie kwotę 3 600 zł.

⁴⁰ Wydatkowano łącznie kwotę 2 520 zł.

⁴¹ Wydatkowano łącznie kwotę 9 349,98 zł.

⁴² Zgodnie z regulaminem konkursu (Część A, Rozdział III, pkt 6) koszty administracyjne mogły stanowić maksymalnie 20% dotacji, a koszty merytoryczne powinny stanowić co najmniej 80% dotacji.

pt. „E-samodzielność” w kwocie 244 025,25 zł wydatkowano łącznie 179 335,83 zł, tj. 73,49%, w tym 170 200,58 zł stanowiły koszty merytoryczne (94,91% zrealizowanych wydatków) oraz 9 135,25 zł koszty administracyjne (5,09% zrealizowanych wydatków). Natomiast z dotacji otrzymanej na realizację projektu pt. „Śląska Pepiniera” w kwocie 164 275 zł wydatkowano łącznie 153 872,35 zł, tj. 93,66%, w tym 151 772,35 zł stanowiły koszty merytoryczne (98,64% zrealizowanych wydatków) oraz 2 100 zł koszty administracyjne (1,36% zrealizowanych wydatków).

Na potrzeby realizacji projektów prowadzona była ewidencja księgową dla kategorii kosztów. Ponoszone przez Fundację koszty były przewidziane w budżetach projektów i zrealizowane w terminach określonych w umowach. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek. Koszty zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych. Poniesione koszty zostały udokumentowane w przekazanych do Ministerstwa sprawozdaniach końcowych sporządzonych na podstawie zapisów w prowadzonej ewidencji księgowej.

(akta kontroli t. 1 str. 118, 282-291, 379-381; t. 2 str. 916-919, 1000-1003)

1.5. Fundacja przestrzegała zasady obrotu bezgotówkowego. Kontrolowana jednostka była jedynym posiadaczem wskazanych w umowach rachunków bankowych. Prowadzono wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową środków finansowych otrzymanych na realizację dotowanych zadań publicznych w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Wszystkich płatności, za wyjątkiem zaliczki wypłaconej pracownikowi Fundacji⁴³, dokonywano z rachunków bankowych, na które wpłynęły środki z obu dotacji. Wielkości i tytuły przedstawione w ewidencji księgowej oraz daty dokonywania przelewów były tożsame z danymi przelewów bankowych. Wykorzystanie obu przyznanych dotacji następowało przez zapłatę za zrealizowane działania, na które dotacje zostały udzielone, zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴⁴.

(akta kontroli t. 1 str. 91-114, 118, 210, 282-291, 355-363, 379-381; t. 2 str. 916-919, 1000-1003)

1.6. Na etapie sporządzania ofert, jak i w trakcie realizacji projektów, Fundacja zgodnie z zasadą oszczędnego wydatkowania środków publicznych, zastosowała rozeznanie rynku w Internecie i każdorazowo wybierała oferty cenowo najkorzystniejsze. Rozeznanie rynku w przypadku projektu pt. „E-samodzielność” dotyczyło przede wszystkim licencji na program antywirusowy i kart SIM z Internetem mobilnym. Natomiast w przypadku projektu pt. „Śląska Pepiniera” dotyczyło przede wszystkim wydruku Poradnika Skutecznego Wsparcia czy usług niezbędnych do organizacji finału projektu, tj. obsługi technicznej, wynajmu namiotów, sprzętu nagłaśniającego oraz sceny, a także cateringu na wydarzenie.

(akta kontroli t. 1 str. 118, 153-154, 162-163, 382-414; t. 2 str. 1004-1062)

1.7. Koszty wskazane w rozliczeniach projektów wynikały z ewidencji księgowej. Wyodrębniono konta księgowe, na których ewidencjonowano koszty podawane w rozliczeniach projektów⁴⁵. Kwoty wykazane w rozliczeniach projektów były zgodne z danymi z zestawień obrotów i sald dla kont analitycznych za okres objęty rozliczeniami.

⁴³ 22 października 2021 r. pracownikowi Fundacji wypłacono zaliczkę w wysokości 1 080 zł. 23 października 2021 r. i 12 listopada 2021 r. pracownik Fundacji dokonał zakupów w sklepie internetowym Frisco.pl. Zgodnie z fakturami nr: FSE/2021/730200 i FSE/2021/788126, wydatkowano łącznie kwotę 1 003,78 zł. 23 listopada 2021 r. pracownik Fundacji zwrócił na wyodrębnione konto projektowe różnicę w wysokości 76,22 zł (według rozliczenia otrzymanej zaliczki).

⁴⁴ Dz. U. z 2022 r. poz.1634, ze zm.

⁴⁵ Projekt pt. „E-samodzielność” – konta nr: 505-1-1 – 505-5-4. Projekt pt. „Śląska Pepiniera” – konta nr: 508-1-1 – 508-4-3.

Obsługę księgową Fundacji, w tym ewidencję księgową realizacji wydatków obu kontrolowanych dotacji, prowadziło zewnętrzne biuro rachunkowe.

(akta kontroli t. 1. str. 118, 282-291; t. 2 str. 916-919)

1.8. Fundacja realizowała płatności w ramach dotowanych projektów do dnia zakończenia umów, tj. do 17 grudnia 2021 r. Wydatki poniesione z tytułu realizacji działań, przewidzianych w kosztorysie, zostały udokumentowane i zarejestrowane w prowadzonej ewidencji księgowej. Rozliczenie obu dotacji nastąpiło na podstawie dowodów księgowych stwierdzających dokonanie operacji gospodarczych, które były podstawą zapisów w księgach rachunkowych zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴⁶. Objęcie badaniem 52 dowodów księgowych (wybranych w sposób celowy według najwyższej wartości – 27 dowodów księgowych z projektu pt. „E-samodzielność” – tj. 39% na kwotę 147 806,98 zł; 25 dowodów księgowych z projektu pt. „Śląska Pepiniera” – tj. 46% na kwotę 118 081,88 zł) wykazało brak czytelnych podpisów, podpisu głównego księgowego lub osoby upoważnionej oraz dekretu księgowego (na odwrocie faktury/rachunku) w przypadku 17 dowodów księgowych w ramach projektu pt. „E-samodzielność”; brak dekretu księgowego (na odwrocie faktury/rachunku) w przypadku wszystkich objętych badaniem dowodów księgowych, w tym w dwóch przypadkach czytelnych podpisów, podpisu koordynatora lub osoby upoważnionej w ramach projektu pt. „Śląska Pepiniera”. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli t. 1. str. 292-381; t. 2 str. 920-1003)

1.9. W rozliczeniu kosztów realizacji dotowanego zadania publicznego nie stwierdzono wydatków niekwalifikowalnych.

(akta kontroli t. 1 str. 379-381; t. 2 str. 1000-1003)

1.10. Fundacja przestrzegała zasady bezpośredniej realizacji dotowanych projektów, tym samym nie wstąpiły przypadki zlecenia zadań podwykonawcom.

(akta kontroli t. 1 str. 216-258; t. 2 str. 855-891)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Fundacja po zakończeniu realizacji zadania publicznego pt. „E-samodzielność” nie przekazała do Ministerstwa wypełnionej ankiety monitorującej realizację dotowanego zadania publicznego. Zgodnie z regulaminem konkursu (Część A, Rozdział VIII, pkt 5) Fundacja była zobowiązana do przekazania wypełnionej ankiety monitorującej w terminie do 30 dni od dnia zakończenia realizacji ww. zadania.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że ankieta powinna być wygenerowana obligatoryjnie przed dopuszczeniem do złożenia sprawozdania końcowego, jednak z uwagi na błąd systemowy Generatora Ofert nie została złożona do Ministerstwa.

NIK nie podziela wyjaśnień Prezes Zarządu Fundacji. Regulamin konkursu w sposób bezpośredni zobowiązuje beneficjenta do złożenia stosownej ankiety monitorującej. Ponadto przed przystąpieniem do wypełniania oferty należało wnikliwie zapoznać się z regulaminem konkursu, a samo złożenie oferty przez Fundację oznaczało jego akceptację, w tym akceptację wymogu wypełnienia oraz przesłania ankiety monitorującej (Część A, Rozdział VIII, pkt 5). W odniesieniu do ewentualnego błędu systemowego Generatora Ofert, Fundacja miała możliwość skontaktowania się z Ministerstwem w celu

⁴⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 120; dalej: uor.

uzupełnienia ankiety monitorującej wykorzystując inny kanał komunikacji, np. e-mail.

(akta kontroli t. 1 str. 157, 247)

2. Fundacja w złożonym do Ministerstwa sprawozdaniu końcowym z realizacji projektu pt. „E-samodzielność” błędnie wskazała wartości z faktur w pozycjach nr: I.A.1.2⁴⁷ – wskazano kwotę 1 622,77 zł zamiast 1 622,70 zł⁴⁸; I.A.2.1⁴⁹ – wskazano kwotę 3 663,40 zł zamiast 3 263,40 zł⁵⁰; I.A.3.3⁵¹ – wskazano kwotę 72 228 zł zamiast 72 210 zł⁵². Ponadto w złożonej ofercie, w zestawieniu kosztów realizacji ww. projektu Fundacja zaplanowała pracę wolontariuszy w następujących pozycjach, tj.: I.A.3.6 w kwocie 4 000 zł (250 zł – kwota z dotacji oraz 3 750 zł – kwota wkładu własnego osobowego); I.A.4.4 w kwocie 4 950 zł (450 zł – kwota z dotacji oraz 4 500 zł – kwota wkładu własnego osobowego). Natomiast w sprawozdaniu końcowym, Fundacja wskazała kwotę 700 zł (suma kwot finansowanych z dotacji w pozycjach nr I.A.3.6 i I.A.4.4) jako wydatkowaną zgodnie z przeznaczeniem, jednak w rzeczywistości ww. środki pozostały na koncie bankowym Fundacji⁵³. W konsekwencji Fundacja nie wydatkowała przyznanej dotacji w łącznej wysokości 1 118,07 zł.

Prezes Zarządu wyjaśniła, że rozbieżności w pozycjach nr: I.A.1.2, I.A.2.1 oraz I.A.3.3, stanowiły niezamierzoną pomyłkę. Natomiast pozycje nr: I.A.3.6 oraz I.A.4.4 zostały zaplanowane w sposób nieprawidłowy już na poziomie przygotowania oferty. Fundacja zobowiązała się, po zakończeniu kontroli NIK, do złożenia korekty sprawozdania końcowego, a także zwrócenia do Ministerstwa dotacji pobranej w nadmiernej wysokości – zgodnie z § 10 umowy.

(akta kontroli t. 1 str. 157, 276-281)

3. W sprawozdaniu końcowym z projektu pt. „Śląska Pepiniera” Fundacja błędnie wskazała wysokość wydatkowanej dotacji oraz wkładu własnego finansowego, tj. wskazano odpowiednio: kwotę 146 408,38 zł zamiast 153 872,35 zł oraz kwotę 10 549,98 zł zamiast 2 100 zł. Natomiast w ofercie dotyczącej ww. projektu, Fundacja zadeklarowała wkład własny w kwocie 33 725 zł, tj. 20,53% w stosunku do otrzymanej kwoty dotacji: osobowy na łączną kwotę 19 625 zł⁵⁴; finansowy na łączną kwotę 14 100 zł⁵⁵. W złożonych do ww. projektu sprawozdaniu końcowym Fundacja rozliczyła wkład własny w kwocie 30 174,98 zł, tj. 20,61% w stosunku do otrzymanej kwoty dotacji: osobowy w wysokości 19 625 zł; finansowy w wysokości 10 549,98 zł. W trakcie kontroli ustalono, że faktyczne wykonanie wkładu własnego stanowiło kwotę 21 725 zł⁵⁶, tj. 14,12% w stosunku do

⁴⁷ Rodzaj kosztu: Zakup projektu i wydruk materiałów informacyjno-promocyjnych wraz z dystrybucją.

⁴⁸ Zgodnie z fakturami nr: FV/ST/000219/07/21 z 15 lipca 2021 r., FV/ST/000220/07/21 z 15 lipca 2021 r., FV/PI/CY/000228/08/21 z 3 sierpnia 2021 r., FV/PI/CY/000466/08/21 z 5 sierpnia 2021 r., FV/PI/DR/000796/08/21 z 6 sierpnia 2021 r., FV/PI/DR/000662/08/21 z 6 sierpnia 2021 r., FV/PI/CY/004418/09/21 z 17 września 2021 r., FPPRO/ST/000001/10/21 z 1 października 2021 r.

⁴⁹ Rodzaj kosztu: Zakup Internetu mobilnego.

⁵⁰ Zgodnie z fakturami nr: 19/10/2021 FV 07/10/2021 z 29 października 2021 r., FV 06/12/2021 z 13 grudnia 2021 r.

⁵¹ Rodzaj kosztu: Wynagrodzenie terenów kompetencji cyfrowych/animatorów.

⁵² Zgodnie z fakturami nr: 01/12/2021 z 3 grudnia 2021 r., 05/12/2021 z 13 grudnia 2021 r., 02/11/2021 z 2 listopada 2021 r., 40/2021 z 9 listopada 2021 r., 49/2021 z 7 grudnia 2021 r., 54/2021 z 15 grudnia 2021 r., 28/11/2021 z 12 listopada 2021 r., 15/12/2021 z 6 grudnia 2021 r., 16/12/2021 z 6 grudnia 2021 r.

⁵³ W trakcie kontroli Fundacja przedstawiła potwierdzenie transakcji z 16 grudnia 2021 r. na kwotę 700 zł o tytule: *refundacja dofinansowania na pracę wolontaryjną specjalistyczna oraz systemów wolontariuszy w projekcie E-samodzielność*, wykonanej z wyodrębnionego konta projektowego na konto główne Fundacji.

⁵⁴ Pozycje nr: I.A.2.20 – Udział wolontariuszy w organizacji warsztatów i prowadzenia punktu informacyjnego (kwota 7 500 zł); I.A.3.5 – Prowadzenie wydarzenia (kwota 375 zł); I.A.3.6 – Prowadzenie punktu informacyjnego (kwota 500 zł); II.1 – Zarządzanie i koordynacja (kwota 11 250 zł).

⁵⁵ Pozycje nr: I.A.2.19 – Wynajem sal na warsztaty i spotkania (kwota 12 000 zł); II.2 – Obsługa finansowo-księgową (kwota 2 100 zł).

⁵⁶ Wkład własny osobowy w wysokości 19 625 zł; wkład własny finansowy w wysokości 2 100 zł.

otrzymanej kwoty dotacji. Pomimo spełnienia przez Fundację procentowego udziału wkładu własnego w wysokości co najmniej 10% wartości dotacji (§ 4 ust. 2 zawartej umowy; Część A, Rozdział III, pkt 5 regulaminu konkursu) w złożonej przez Fundację ofercie zadeklarowano udział własnych środków finansowych oraz wkładu osobowego na poziomie 20,53%⁵⁷, wykonując faktycznie 14,12% złożonej deklaracji.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że kwota wkładu własnego finansowego została rozliczona w sposób zgodny z § 4 zawartej umowy. Dodatkowo, Prezes Zarządu Fundacji wskazała, że niewykorzystanie w pełni środków dotacji uniemożliwiło prawidłowe zachowanie proporcji, o których mowa w § 4 ust. 1 zawartej umowy, przy jednoczesnym zachowaniu wysokości wkładu własnego finansowego w zadeklarowanej wysokości.

NIK nie podziela tych wyjaśnień. Zgodnie z zawartą umową (§ 3 pkt 3 i 6), Fundacja była zobowiązana przekazać na realizację zadania publicznego środki finansowe własne, a ich wysokość mogła ulec zmianie, o ile nie zmniejszyłaby się suma środków finansowych własnych⁵⁸, tj. 14 100 zł. Jednocześnie zgodnie z regulaminem konkursu (Część A, Rozdział VIII, pkt 3) w przypadku wykorzystania wkładu własnego w wysokości mniejszej niż zapisany w umowie, kwota dotacji na etapie rozliczania sprawozdania końcowego zostanie proporcjonalnie zmniejszona. Zdaniem NIK powyższe świadczy o niedokładnym udzieleniu informacji dotyczących przebiegu zadania publicznego w złożonych do Ministerstwa ww. sprawozdaniu końcowym, a nieprzekazanie proporcjonalnej kwoty zadeklarowanego wkładu własnego (finansowego) względem wydatkowanej dotacji stanowiło naruszenie ww. zapisów regulaminu konkursu oraz zawartej umowy.

(akta kontroli t. 1 str. 170-171; t. 2 str. 907-914, 916-919, 1000-1003)

4. Kontrola próby 52 dowodów księgowych z obu dotacji wykazała: brak czytelnych podpisów, podpisu głównego księgowego lub osoby upoważnionej oraz dekretu księgowego (na odwrocie faktury/rachunku) w przypadku 17 dowodów księgowych w ramach projektu pt. „E-samodzielność”; brak dekretu księgowego (na odwrocie faktury/rachunku) w przypadku wszystkich objętych badaniem dowodów księgowych, w tym w dwóch przypadkach czytelnych podpisów, podpisu koordynatora lub osoby upoważnionej w ramach projektu pt. „Śląska Pepiniera” – zgodnie z art. 21 ust. 6 uor oraz regulaminem konkursu (Część B, Rozdział I, pkt 3). Zgodnie z regulaminem konkursu faktury i/lub rachunki związane z realizacją zadania, dotyczące zarówno dotacji, jak i wkładu własnego zaangażowanego w projekt, na odwrocie powinny zawierać m.in.: zapis „Stwierdzam zgodność merytoryczną” data i czytelny podpis osoby/osób uprawnionych, np. koordynatora zadania, kierownika jednostki; zapis „Sprawdzono pod względem formalno-rachunkowym” data i czytelny podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych; dekret księgowy – sposób ujęcia dowodu w księgach rachunkowych wraz z podpisem osoby dokonującej wpisu do ewidencji księgowej oraz numerem dowodu księgowego (a także datę i podpis umożliwiający identyfikację osoby podpisującej); zapis potwierdzający akceptację przez Głównego Księgowego (lub osobę upoważnioną) dowodu księgowego do zapłaty (data i czytelny podpis). Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że nieczytelność podpisu na opisach wymienionych dokumentów lub ewentualnych ich brak wynika z niedopatrzeń oraz

⁵⁷ Wydatkowanie wkładu własnego w kwocie 31 589,99 zł pozwoliłoby zachować zadeklarowaną w złożonej ofercie proporcję w wysokości 20,53% udziału własnych środków finansowych i wkładu osobowego w stosunku do otrzymanej (wydatkowanej) kwoty dotacji, tj. 153 872,35 zł.

⁵⁸ Zgodnie z zawartą umową: środki finansowe własne (14 100 zł), środki finansowe z innych źródeł publicznych (0 zł) i środki pozostałe (0 zł) – suma wyszczególnionych środków stanowiła 14 100 zł.

wydłużonego obiegu dokumentów (księgowość zewnętrzną), tym samym zobowiązując się do dokonania stosownych uzupełnień.

(akta kontroli t. 1. str. 292-381; t. 2 str. 920-1003)

OCENA CZĄSTKOWA

Fundacja – na podstawie złożonych ofert oraz zgodnie z zawartymi z Ministerstwem umowami – wykonała dotowane zadania publiczne w limicie kosztów związanych z obsługą ich realizacji, dla których prowadzono wyodrębnioną ewidencję finansowo-księgową. Stwierdzona nieprawidłowość dotycząca nienależytego opisu 42 dowodów księgowych nie miała wpływu na realizację projektów. Fundacja terminowo złożyła do Ministerstwa sporządzone sprawozdania końcowe, wiarygodnie dokumentując zrealizowane działania merytoryczne. Kontrola wykazała błędy w sprawozdawczości końcowej dotowanych projektów. W projekcie pt. „E-samodzielność” jednostka kontrolowana wskazała błędną kwotę wykorzystania dotacji, pomniejszając zwrot do Ministerstwa niewykorzystanej kwoty o 1 118,07 zł. Natomiast w projekcie pt. „Śląska Pepiniera” Fundacja błędnie wskazała faktyczne wykonanie zadania publicznego z otrzymanej dotacji, a także wysokość przekazanego wkładu własnego finansowego, który nie odpowiadał proporcji względem wykorzystania otrzymanej dotacji.

2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ocena metod ich pomiaru

Opis stanu faktycznego

2.1. Fundacja nie przedstawiła NIK dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie rozpoznania potrzeb w zakresie włączenia cyfrowego seniorów czy wzmocnienia trwałych relacji międzypokoleniowych, a także analiz wskazujących na wpisywanie się projektów w politykę regionów objętych realizowanymi działaniami.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że rozpoznanie potrzeb w odniesieniu do projektu pt. „E-samodzielność” odbyło się poprzez nieformalne dyskusje potencjalnych uczestników oraz trenerów kompetencji cyfrowych w trakcie realizacji tożsamyh działań na rzecz seniorów, a także z wykorzystaniem ogólnie dostępnych danych statystycznych. Natomiast w przypadku projektu pt. „Śląska Pepiniera” przeprowadzono rozpoznanie potrzeb w zakresie aktywności społecznej osób starszych na podstawie doświadczenia oraz wiedzy koordynatora projektu, a także z wykorzystaniem dostępnych raportów czy opracowań merytorycznych.

NIK nie kwestionuje, że osoby zaangażowane w przygotowanie oraz realizację dotowanych zadań publicznych posiadały przydatne doświadczenie i/lub wiedzę, które wykorzystano przy realizacji kontrolowanych projektów. Jednak brak dokumentacji źródłowej uniemożliwia jednoznaczne potwierdzenie, że powyższe analizy były dokonywane w wystarczającym zakresie.

Fundacja poza działaniami zaproponowanymi w dotowanych projektach podejmuje inne działania na rzecz osób starszych, w tym działania pomocowe oraz charytatywne.

(akta kontroli t. 1 str. 147-148)

Fundacja w ramach realizacji dotowanych zadań publicznych nie podejmowała współpracy oraz nie przeprowadziła konsultacji z lokalnymi instytucjami. Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że nie było potrzeby zawiązywania tego typu współpracy.

Fundacja promowała projekty w mediach społecznościowych (Facebook⁵⁹), przy wykorzystaniu ulotek oraz przez stronę internetową⁶⁰. Przeprowadzone badanie ankietowe⁶¹ potwierdziło skuteczność doboru form promocji projektów pt.

⁵⁹ Posty zamieszczone: 13 listopada 2021 r., 15 listopada 2021 r., 17 grudnia 2021 r. i 22 grudnia 2021 r.

⁶⁰ Pod adresem: fundacjankiety.pl.

⁶¹ Ankiety zwróciło 17 beneficjentów ostatecznych biorących udział w projekcie pt. „E-samodzielność” oraz 14 beneficjentów ostatecznych biorących udział w projekcie pt. „Śląska Pepiniera”.

„E-samodzielność” oraz pt. „Śląska Pepiniera”, kolejno: 76,5% i 42,9% ankietowanych dowiedziało się o realizowanym projekcie z ogłoszeń / plakatów / ulotek, a 29,4% i 71,4% z Internetu. Natomiast informacja o wydarzeniach i możliwości wzięcia w nich udziału była wystarczająca i odpowiednio dostępna dla odpowiednio: 88,2% i 78,6% beneficjentów ostatecznych.

(akta kontroli t. 1 str. 119, 147-148; t. 3 str. 1431-1434, 1520-1523)

Z informacji uzyskanych od gmin, na terenie których Fundacja realizowała dotowane zadania publiczne ustalono, że projekty pt. „E-samodzielność” oraz pt. „Śląska Pepiniera” każdorazowo wpisywały się w politykę regionalną.

W Strategii Rozwoju Chorzowa do 2030 roku⁶² przyjęto do realizacji m.in. cel operacyjny (1.7) zaktywizowani społecznie seniorzy, który przewiduje do realizacji działania polegające na przeznaczeniu części budżetu obywatelskiego na realizację inicjatyw zgłaszanych przez seniorów, a także dalsze wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych angażujących potencjał seniorów w realizację zadań na rzecz miasta. Z kolei Prezydent Miasta Katowice wskazał, że realizacja polityki senioralnej jest jednym z priorytetowych działań w Katowicach. W latach 2016-2021 realizowano program „Katowicki Senior w Mieście”⁶³, którego celem było wyjście naprzeciw oczekiwaniom seniorów, budowanie środowiska przyjaznego oraz dostosowanego do potrzeb osób starszych oraz ich aktywizacja społeczna wraz ze stymulacją intelektualną. W Strategii Rozwoju Miasta Świętochłowice 2030⁶⁴ zaplanowano do realizacji m.in. cel operacyjny (3.3) usługi miejskie, uwzględniający zmieniające się oczekiwania i potrzeby różnych grup mieszkańców, który przewiduje kierunek działania polegający na podnoszeniu dostępności do usług opiekuńczych i zdrowotnych, w tym tworzenie się placówek opiekuńczych dla osób starszych. Natomiast zgodnie ze Strategią #Warszawa2030⁶⁵ i realizacją zawartego w niej celu operacyjnego (2.3) korzystanie z usług blisko domu, poprawie ulegnie dostęp do podstawowych usług ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej oraz pomocy społecznej, w tym wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.

We wszystkich ww. miastach powołano Rady Seniorów, a także realizowany jest szereg inicjatyw, które służą aktywizacji osób starszych – od funkcjonowania domów pomocy społecznej, klubów seniora czy uniwersytetów trzeciego wieku po organizację rozmaitych wydarzeń kulturalnych dotyczących występów artystycznych / sportowych czy zorganizowanych wyjazdów. Żadne z ww. miast nie współpracowało z Fundacją w zakresie realizowanych w 2021 r. projektów pt. „E-samodzielność” oraz pt. „Śląska Pepiniera”.

Analiza uzyskanych w trakcie kontroli NIK informacji⁶⁶, pozwoliła scharakteryzować główne problemy mające istotny wpływ na ograniczenie aktywności społecznej osób starszych, tj.: niewielki poziom kompetencji cyfrowych, w tym bariery technologiczne; problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia; trudną sytuację finansową; brak dostatecznego wsparcia ze strony rodziny prowadzący do izolacji społecznej; poczucie osamotnienia oraz samo wykluczanie się z życia społecznego.

(akta kontroli t. 1 str. 122-123, 126-130, 133-139, 142-144)

2.2. Fundacja realizowała projekt pt. „E-samodzielność” w ramach priorytetu III. Włączenie cyfrowe – obejmującego działania na rzecz zwiększania umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami i korzystania z nowych mediów przez

⁶² Przyjęta uchwałą Rady Miasta Chorzów nr XLIV/860/14 z 24 kwietnia 2014 r.

⁶³ Przyjęty uchwałą Rady Miasta Katowice nr XXIV/482/16 z 27 kwietnia 2016 r.

⁶⁴ Przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Świętochłowicach nr XLVIII/517/14 z 30 kwietnia 2014 r.

⁶⁵ Przyjęta uchwałą Rady Miasta Stołecznego Warszawy nr LXVI/1800/2018 z 10 maja 2018 r.

⁶⁶ Na podstawie pism (sygnatura): PS-I.1710.6.2022 z 15 grudnia 2022 r.; PS-III.8135.10.2022.GP z 19 grudnia 2022 r.; KRM.1713.1.2022 z 21 grudnia 2022 r. i PS-S.8120.112.2022.MSO z 22 grudnia 2022 r.

osoby starsze, a także upowszechnianie i wdrażanie rozwiązań technologicznych sprzyjających włączaniu społecznemu oraz bezpiecznemu funkcjonowaniu osób starszych.

Zgodnie ze złożoną ofertą zasięg terytorialny projektu pt. „E-samodzielność” obejmował trzy miasta, tj. Chorzów, Katowice oraz Warszawę.

Natomiast projekt pt. „Śląska Pepiniera” został zrealizowany w ramach priorytetu IV. Przygotowanie do starości – realizowanego poprzez wzmacnianie trwałych relacji międzypokoleniowych, kształtowanie empatycznych postaw wobec osób starszych oraz upowszechnianie pozytywnego wizerunku osób starszych, a także zwiększanie bezpieczeństwa seniorów.

Zgodnie ze złożoną ofertą zasięg terytorialny projektu pt. „Śląska Pepiniera” obejmował trzy miasta, tj. Chorzów, Katowice oraz Świętochłowice.

(akta kontroli t. 1. str. 238-258; t. 2 str.874-891)

Fundacja w ramach wszystkich działań merytorycznych (wyszczególnionych w Obszarze 1. pkt 1.1.) przyjęła jednostki liczbowe do pomiaru osiągniętych efektów.

W ramach projektu pt. „Śląska Pepiniera” osiągnięto planowany poziom wszystkich rezultatów. Natomiast w odniesieniu do projektu pt. „E-samodzielność”, wyjątek stanowiło rozdysponowanie licencji oprogramowania antywirusowego (33 z 60, tj. 55%) oraz kart SIM z Internetem mobilnym (42 z 45, tj. 93%). Zgodnie ze złożonym sprawozdaniem końcowym nieosiągnięcie ww. wskaźników było bezpośrednio związane ze zgłoszonym niższym zapotrzebowaniem w wypełnianych przez beneficjentów ostatecznych formularzach rekrutacyjnych.

W złożonych sprawozdaniach końcowych, jednostka kontrolowana nie wskazała faktycznego wykonania w odniesieniu do liczby uczestników projektów. I tak (w wyszczególnieniu zestawiono: założenia z ofert, dane zawarte w sprawozdaniach końcowych, faktyczne wykonanie):

- liczba beneficjentów ostatecznych w projekcie pt. „E-samodzielność” – 90, 93, 98;
- liczba beneficjentów ostatecznych i osób z lokalnych społeczności poniżej 60 roku życia w projekcie pt. „Śląska Pepiniera” – 90 i 18, 89 i 17, 90 i 18.

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że omyłkowo wskazano błędną liczbę uczestników w zrealizowanych projektach. W ocenie NIK, powyższe świadczy o niedokładnym udzieleniu informacji dotyczących przebiegu zadania publicznego w złożonych do Ministerstwa sprawozdaniach końcowych.

(akta kontroli t. 1. str. 238-258, 276-281; t. 2 str.874-891, 907-914; t. 3 str. 1602-1605, 1609-1612)

Zgodnie ze złożonymi ofertami w ramach projektów pt. „E-samodzielność” oraz pt. „Śląska Pepiniera”, Fundacja zaplanowała oraz zrealizowała badania poziomu przydatności realizowanych działań i zadowolenia uczestników przy wykorzystaniu ankiet ewaluacyjnych wypełnionych przez co najmniej 70 uczestników w ramach obu ww. projektów. Jednostka kontrolowana na podstawie zgromadzonego materiału badawczego nie opracowała stosownego raportu, a także nie przedstawiała żadnej dokumentacji w zakresie wykorzystania zgromadzonego materiału badawczego. Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że posiadanie w dokumentacji wypełnionych przez beneficjentów ostatecznych ankiet ewaluacyjnych stanowi potwierdzenie wykonania badania. Według ankiety poziom zadowolenia w przypadku projektu pt. „E-samodzielność” wyniósł 96%, a w przypadku projektu pt. „Śląska Pepiniera” wyniósł 100%.

(akta kontroli t. 1 str. 171, 245, t. 2 str. 880)

Fundacja złożyła do Ministerstwa Ramowy plan przeciwdziałania skutkom COVID-19, stanowiący załącznik nr 4 do regulaminu konkursu, zarówno do projektu pt. „E-samodzielność”, jak i do projektu pt. „Śląska Pepiniera”. Jednak w trakcie realizacji

dotowanych projektów ww. plany nie zostały wykorzystane. Tym samym, Fundacja nie informowała o trudnościach przy realizacji zadań publicznych będących skutkiem pandemii wirusa Sars-Cov-2.

(akta kontroli t. 1 str. 118, 259; t. 2 str. 892)

2.3. Fundacja nie stwierdziła trudności oraz nie zgłaszała ograniczeń wynikających ze sposobu realizacji konkursu, które miały negatywny wpływ, na jakość realizacji dotowanych projektów. Wobec powyższego informacje na temat ewentualnych trudności nie były przekazywane do Ministerstwa.

(akta kontroli t. 1 str. 148)

2.4. W trakcie realizacji dotowanych zadań publicznych Fundacja kontynuowała realizację projektu (rozpoczętego w 2019 r. a zakończonego w 2021 r.) dedykowanego osobom powyżej 60 roku życia pt. „Punkt Cyfrowego Wsparcia Seniorów”⁶⁷. Projekt był współfinansowany z budżetu m.st. Warszawy, a współpraca z Fundacją w tym zakresie została oceniona pozytywnie.

Przeprowadzone badanie ankietowe wykazało, że 64,7% (projekt E-samodzielność) i 64,3% (projekt pt. „Śląska Pepiniera”) seniorów chciałoby ponownie wziąć udział w tego typu wydarzeniach.

(akta kontroli t. 1 str. 143-144; t. 3 str. 1431-1434, 1520-1523)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

NIK pozytywnie ocenia osiągnięcie przez Fundację zakładanych rezultatów, do pomiaru których przyjęto skwantyfikowane wskaźniki. Jednostka kontrolowana prawidłowo zdiagnozowała potrzeby osób starszych, jednak NIK zwraca uwagę na brak udokumentowanych analiz w zakresie aktywności seniorów.

Stwierdzona
nieprawidłowość
OCENA CZĄSTKOWA

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Złożenie ankiety monitorującej realizację dotowanego zadania publicznego pt. „E-samodzielność”.
2. Dokonanie zwrotu środków w ramach projektu pt. „E-samodzielność” pobranych w nadmiernej wysokości, tj. 1 118,07 zł wraz z odsetkami za zwłokę (w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych).
3. Dokonanie korekty złożonego sprawozdania końcowego z realizacji projektu pt. „Śląska Pepiniera”, a także ponowne rozliczenie dotacji, w uzgodnieniu z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej, w związku z nieprzekazaniem proporcjonalnej kwoty zadeklarowanego wkładu własnego (finansowego) względem otrzymanej (wydatkowanej) dotacji.
4. Uzupełnienie w sposób trwały dowodów księgowych o dekrety księgowe (na ich odwrocie), a także o czytelne podpisy osoby/osób umożliwiające ich identyfikację w zapisach: stwierdzenia zgodności merytorycznej, sprawdzenia pod względem formalno-rachunkowym, sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych, potwierdzenia akceptacji dowodu księgowego do zapłaty i zatwierdzenia do zapłaty dowodu księgowego, zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ust. 6 uor i regulaminie konkursu (Część B, Rozdział I, pkt 3).

⁶⁷ Program edukacyjny i zakładający wsparcie dla każdej osoby powyżej 60 roku życia. W ramach programu można bezpłatnie uczestniczyć w indywidualnych konsultacjach z zakresu posługiwania się komputerem, tabletem, telefonem komórkowym, aparatem cyfrowym i innymi narzędziami cyfrowymi.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 31 stycznia 2023 r.

Kontroler
Sylvia Płuszevska
starszy inspektor
kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny
p.o. Dyrektor
Dariusz Rogowski

.....
podpis

.....
podpis